

KC

Kodeks cywilny

---

13. WYDANIE

KC

Kodeks cywilny

Stan prawny na 1 września 2023 r.

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

13. WYDANIE

Stan prawny na 1 września 2023 r.

Wydawca
Małgorzata Stańczak

Redaktor prowadzący
Mariusz Kurzyński

Tytuły umieszczone nad jednostkami redakcyjnymi i wyróżnione tekstem pogrubionym pochodzą od wydawnictwa i nie są częścią aktu normatywnego.

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2023

ISBN 978-83-8358-113-2
13. wydanie

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. +48 728 313 462
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny	9
KSIĘGA PIERWSZA. CZĘŚĆ OGÓLNA	11
TYTUŁ I. Przepisy wstępne	11
TYTUŁ II. Osoby	12
DZIAŁ I. Osoby fizyczne	12
Rozdział I. Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych	12
Rozdział II. Miejsce zamieszkania	16
Rozdział III. Uznanie za zmarłego	17
DZIAŁ II. Osoby prawne	18
DZIAŁ III. Przedsiębiorcy i ich oznaczenia	21
TYTUŁ III. Mienie	23
TYTUŁ IV. Czynności prawne	28
DZIAŁ I. Przepisy ogólne	28
DZIAŁ II. Zawarcie umowy	30
DZIAŁ III. Forma czynności prawnych	35
DZIAŁ IV. Wady oświadczenia woli	39
DZIAŁ V. Warunek	41
DZIAŁ VI. Przedstawicielstwo	42
Rozdział I. Przepisy ogólne	42

Rozdział II. Pełnomocnictwo	43
Rozdział III. Prokura	45
TYTUŁ V. Termin	47
TYTUŁ VI. Przedawnienie roszczeń	48
KSIĘGA DRUGA. WŁASNOŚĆ I INNE PRAWA RZECZOWE	52
TYTUŁ I. Własność	52
DZIAŁ I. Przepisy ogólne	52
DZIAŁ II. Treść i wykonywanie własności	52
DZIAŁ III. Nabycie i utrata własności	56
Rozdział I. Przeniesienie własności	56
Rozdział II. Zasiedzenie	58
Rozdział III. Inne wypadki nabycia i utraty własności	59
DZIAŁ IV. Współwłasność	62
DZIAŁ V. Ochrona własności	67
TYTUŁ II. Użytkowanie wieczyste	70
TYTUŁ III. Prawa rzeczowe ograniczone	73
DZIAŁ I. Przepisy ogólne	73
DZIAŁ II. Użytkowanie	75
Rozdział I. Przepisy ogólne	75
Rozdział II. Użytkowanie przez osoby fizyczne	78
Rozdział III. Użytkowanie przez rolnicze spółdzielnie produkcyjne	79
Rozdział IV. Inne wypadki użytkowania	81
DZIAŁ III. Służebności	81
Rozdział I. Służebności gruntowe	81
Rozdział II. Służebności osobiste	84
Rozdział III. Służebność przesyłu	86
DZIAŁ IV. Zastaw	87
Rozdział I. Zastaw na rzeczach ruchomych	87
Rozdział II. Zastaw na prawach	91
TYTUŁ IV. Posiadanie	92

KSIĘGA TRZECIA. ZOBOWIĄZANIA	96
TYTUŁ I. Przepisy ogólne	96
TYTUŁ II. Wielość dłużników albo wierzycieli	101
DZIAŁ I. Zobowiązania solidarne	101
DZIAŁ II. Zobowiązania podzielne i niepodzielne	103
TYTUŁ III. Ogólne przepisy o zobowiązaniach umownych	104
TYTUŁ IV . (uchylony)	113
TYTUŁ V. Bezpodstawne wzbogacenie	113
TYTUŁ VI. Czyny niedozwolone	115
TYTUŁ VI ¹ . Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny	125
TYTUŁ VII. Wykonanie zobowiązań i skutki ich niewykonania	128
DZIAŁ I. Wykonanie zobowiązań	128
DZIAŁ II. Skutki niewykonania zobowiązań	133
DZIAŁ III. Wykonanie i skutki niewykonania zobowiązań z umów wzajemnych	137
TYTUŁ VIII. Potrącenie, odnowienie, zwolnienie z długu	140
TYTUŁ IX. Zmiana wierzyciela lub dłużnika	142
DZIAŁ I. Zmiana wierzyciela	142
DZIAŁ II. Zmiana dłużnika	145
TYTUŁ X. Ochrona wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika	146
TYTUŁ XI. Sprzedaż	149
DZIAŁ I. Przepisy ogólne	149
DZIAŁ II. Rękojmia za wady	155
DZIAŁ II ¹ . (uchylony)	164
DZIAŁ III. Gwarancja przy sprzedaży	164
DZIAŁ IV. Szczególne rodzaje sprzedaży	168
Rozdział I. Sprzedaż na raty	168
Rozdział II. Zastrzeżenie własności rzeczy sprzedanej. Sprzedaż na próbę	169

Rozdział III. Prawo odkupu	170
Rozdział IV. Prawo pierwokupu	171
TYTUŁ XII. Zamiana	173
TYTUŁ XIII. Dostawa	173
TYTUŁ XIV. Kontraktacja	175
TYTUŁ XV. Umowa o dzieło	178
TYTUŁ XVI. Umowa o roboty budowlane	182
TYTUŁ XVII. Najem i dzierżawa	187
DZIAŁ I. Najem	187
Rozdział I. Przepisy ogólne	187
Rozdział II. Najem lokalu	192
DZIAŁ II. Dzierżawa	195
TYTUŁ XVII ¹ . Umowa leasingu	199
TYTUŁ XVIII. Użyczenie	204
TYTUŁ XIX. Pożyczka	206
TYTUŁ XX. Umowa rachunku bankowego	210
TYTUŁ XXI. Zlecenie	211
TYTUŁ XXII. Prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia	215
TYTUŁ XXIII. Umowa agencyjna	216
TYTUŁ XXIV. Umowa komisju	224
TYTUŁ XXV. Umowa przewozu	227
DZIAŁ I. Przepisy ogólne	227
DZIAŁ II. Przewóz osób	227
DZIAŁ III. Przewóz rzeczy	228
TYTUŁ XXVI. Umowa spedycji	231
TYTUŁ XXVII. Umowa ubezpieczenia	234
DZIAŁ I. Przepisy ogólne	234
DZIAŁ II. Ubezpieczenia majątkowe	240
DZIAŁ III. Ubezpieczenia osobowe	243
TYTUŁ XXVIII. Przechowanie	245

TYTUŁ XXIX. Odpowiedzialność, prawo zastawu i przedawnienie roszczeń utrzymujących hotele i podobne zakłady	248
TYTUŁ XXX. Umowa składu	250
TYTUŁ XXXI. Spółka	254
TYTUŁ XXXII. Poręczenie	257
TYTUŁ XXXIII. Darowizna	260
TYTUŁ XXXIII ¹ . Przekazanie nieruchomości	263
TYTUŁ XXXIV. Renta i dożywocie	263
DZIAŁ I. Renta	263
DZIAŁ II. Dożywocie	264
TYTUŁ XXXV. Ugoda	266
TYTUŁ XXXVI. Przyrzeczenie publiczne	267
TYTUŁ XXXVII. Przekaz i papiery wartościowe	268
DZIAŁ I. Przekaz	268
DZIAŁ II. Papiery wartościowe	269
KSIĘGA CZWARTA. SPADKI	272
TYTUŁ I. Przepisy ogólne	272
TYTUŁ II. Dziedziczenie ustawowe	275
TYTUŁ III. Rozrządzenia na wypadek śmierci	279
DZIAŁ I. Testament	279
Rozdział I. Przepisy ogólne	279
Rozdział II. Forma testamentu	281
Oddział 1. Testamenty zwykłe	281
Oddział 2. Testamenty szczególne	282
Oddział 3. Przepisy wspólne dla testamentów zwykłych i szczególnych	283
DZIAŁ II. Powołanie spadkobiercy	284
DZIAŁ III. Zapis i polecenie	286
Rozdział I. Zapis zwykły	286
Rozdział II. Zapis windykacyjny	288

Rozdział III. Polecenie	290
DZIAŁ IV. Wykonawca testamentu	291
TYTUŁ IV. Zachowek	292
TYTUŁ V. Przyjęcie i odrzucenie spadku	301
TYTUŁ VI. Stwierdzenie nabycia spadku lub przedmiotu zapisu windykacyjnego, poświadczenie dziedziczenia i ochrona spadkobiercy	305
TYTUŁ VII. Odpowiedzialność za długi spadkowe	306
TYTUŁ VIII. Wspólność majątku spadkowego i dział spadku	310
TYTUŁ IX. Umowy dotyczące spadku	313
TYTUŁ X. Przepisy szczególne o dziedziczeniu gospodarstw rolnych	315
 Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Przepisy wprowadzające	
Kodeks cywilny	321
Rozdział I. Przepisy ogólne	323
Rozdział II. Zmiany w przepisach obowiązujących	329
Rozdział III. Przepisy przejściowe	333
Skorowidz przedmiotowy do Kodeksu cywilnego	343

USTAWA

z dnia 23 kwietnia 1964 r.

KODEKS CYWILNY^{1,2}

(tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 1610; zm.: Dz.U. z 2023 r. poz. 1615)

---

¹ Uwzględnia również ustawy:

– z 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz niektórych innych ustaw (druk sejm. nr 3429; oczekuje na publikację w Dzienniku Ustaw) zmieniającej nin. ustawę po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia;

– z 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (druk sejm. nr 3304; oczekuje na podpis Prezydenta RP) zmieniającej nin. ustawę po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

² Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji transpozycji dyrektywy 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) (Dz.Urz. WE L 178 z 17.07.2000, s. 1; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 25, s. 399).

KODEKS CYWILNY

UWZGLĘDNIONO ZMIANY WCHODZĄCE W ŻYCIE Z DNIEM:

- **1 stycznia 2023 r.** – ustawa z 4 listopada 2022 r. o zmianie ustawy o prawach konsumenta, ustawy – Kodeks cywilny oraz ustawy – Prawo prywatne międzynarodowe (Dz.U. poz. 2337)
  - **22 maja 2023 r.** – ustawa z 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej (Dz.U. poz. 326)
  - **14 sierpnia 2023 r.** – obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 2 sierpnia 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Kodeks cywilny (Dz.U. poz. 1610)
  - **15 września 2023 r., 15 listopada 2023 r.** – ustawa z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1615)
  - **7 stycznia 2024 r.** – ustawa z 14 kwietnia 2023 r. o konsumenckiej pożyczce lombardowej (Dz.U. poz. 1285)
  - **po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia** – ustawa z 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz niektórych innych ustaw (druk sejm. nr 3429; oczekuje na publikację w Dzienniku Ustaw)
  - **po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia** – ustawa z 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (druk sejm. nr 3304; oczekuje na podpis Prezydenta RP)
-

KSIĘGA PIERWSZA

CZEŚĆ OGÓLNA

TYTUŁ I

Przepisy wstępne

Zakres regulacji

Art. 1. Kodeks niniejszy reguluje stosunki cywilnoprawne między osobami fizycznymi i osobami prawnymi.

Art. 2. (*uchylony*)

Lex retro non agit

Art. 3. Ustawa nie ma mocy wstecznej, chyba że to wynika z jej brzmienia lub celu.

Art. 4. (*uchylony*)

Nadużycie prawa podmiotowego

Art. 5. Nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

Onus probandi

Art. 6. Ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Domniemanie dobrej wiary

Art. 7. Jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary.

TYTUŁ II

Osoby

DZIAŁ I

Osoby fizyczne

Rozdział I

Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych

Zdolność prawna

Art. 8. § 1. Każdy człowiek od chwili urodzenia ma zdolność prawną.

§ 2. (*uchylony*)

Domniemanie urodzenia dziecka żywego

Art. 9. W razie urodzenia się dziecka domniemywa się, że przyszło ono na świat żywe.

Pełnoletność

Art. 10. § 1. Pełnoletnim jest, kto ukończył lat osiemnaście.

§ 2. Przez zawarcie małżeństwa małoletni uzyskuje pełnoletność. Nie traci jej w razie unieważnienia małżeństwa.

Pełna zdolność do czynności prawnych

Art. 11. Pełną zdolność do czynności prawnych nabywa się z chwilą uzyskania pełnoletności.

Brak zdolności do czynności prawnych

Art. 12. Nie mają zdolności do czynności prawnych osoby, które nie ukończyły lat trzynastu, oraz osoby ubezwłasnowolnione całkowicie.

Ubezwłasnowolniony całkowicie

Art. 13. § 1. Osoba, która ukończyła lat trzynaście, może być ubezwłasnowolniona całkowicie, jeżeli wskutek choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, nie jest w stanie kierować swym postępowaniem.

§ 2. Dla ubezwłasnowolnionego całkowicie ustanawia się opiekę, chyba że pozostaje on jeszcze pod władzą rodzicielską.

Zdolność do działań prawnych

Art. 14. § 1. Czynność prawna dokonana przez osobę, która nie ma zdolności do czynności prawnych, jest nieważna.

§ 2. Jednakże gdy osoba niezdolna do czynności prawnych zawarła umowę należącą do umów powszechnie zawieranych w drobnych bieżących sprawach życia codziennego, umowa taka staje się ważna z chwilą jej wykonania, chyba że pociąga za sobą rażące pokrzywdzenie osoby niezdolnej do czynności prawnych.

Ograniczona zdolność do czynności prawnych

Art. 15. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych mają małoletni, którzy ukończyli lat trzynaście, oraz osoby ubezwłasnowolnione częściowo.

Ubezwłasnowolniony częściowo

Art. 16. § 1. Osoba pełnoletnia może być ubezwłasnowolniona częściowo z powodu choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, jeżeli stan tej osoby nie uzasadnia ubezwłasnowolnienia całkowitego, lecz potrzebna jest pomoc do prowadzenia jej spraw.

§ 2. Dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo ustanawia się kuratelę.

Zgoda na dokonanie czynności prawnej przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnych

Art. 17. Z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, do ważności czynności prawnej, przez którą osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych zaciąga zobowiązanie lub rozporządza swoim prawem, potrzebna jest zgoda jej przedstawiciela ustawowego.

Brak zgody na dokonanie czynności prawnej przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnych

Art. 18. § 1. Ważność umowy, która została zawarta przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnych bez wymaganej zgody przedstawiciela ustawowego, zależy od potwierdzenia umowy przez tego przedstawiciela.

§ 2. Osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może sama potwierdzić umowę po uzyskaniu pełnej zdolności do czynności prawnych.

§ 3. Strona, która zawarła umowę z osobą ograniczoną w zdolności do czynności prawnych, nie może powoływać się na brak zgody jej przedstawiciela ustawowego. Może jednak wyznaczyć temu przedstawicielowi odpowiedni termin do potwierdzenia umowy; staje się wolna po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu.

Jednostronna czynność prawna bez wymaganej zgody

Art. 19. Jeżeli osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych dokonała sama jednostronnej czynności prawnej, do której ustawa wymaga zgody przedstawiciela ustawowego, czynność jest nieważna.

Umowy w drobnych bieżących sprawach

Art. 20. Osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może bez zgody przedstawiciela ustawowego zawierać umowy należące do umów powszechnie zawieranych w drobnych bieżących sprawach życia codziennego.

Rozporządzanie zarobkiem

Art. 21. Osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może bez zgody przedstawiciela ustawowego rozporządzać swoim zarobkiem, chyba że sąd opiekuńczy z ważnych powodów inaczej postanowi.

Stan prawny na 1 września 2023 r.

Najnowsze, 13. wydanie książki zawiera ujednolicony tekst ustawy, uwzględniający m.in. ostatnią zmianę wynikającą z ustawy z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw.

W publikacji zamieszczono skorowidz przedmiotowy ułatwiający odnalezienie poszczególnych instytucji, a zaakcentowane tłem tytuły przed artykułami Kodeksu cywilnego objaśniają ich sens.

Zmiany, które wejdą w życie po 1 września 2023 r., oznaczono tekstem pochyłym (*kursywą*).

Książka jest przeznaczona dla osób, którym niezbędna jest znajomość przepisów z zakresu prawa cywilnego, a także studentów.

LEXOTEKA
więcej niż podręcznik

Poszukaj pozostałych podręczników
dostępnych online

www.lexoteka.pl

9788383581132 W13P01

ISBN 978-83-8358-113-2

9 788383 581132

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA +48 801 044 5451

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

CENA 15,90 Zł (W TYM 5% VAT)